

Referat

de aprobare a proiectului de Ordin pentru aprobarea *Procedurii privind elaborarea și aprobarea programelor de investiții ale operatorilor economici concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice*

1. Cadrul de reglementare în baza căruia se emite Ordinul pentru aprobarea *Procedurii privind elaborarea și aprobarea programelor de investiții ale operatorilor economici concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice*

Se propune emiterea *Ordinului pentru aprobarea Procedurii privind elaborarea și aprobarea programelor de investiții ale operatorilor economici concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice*, în baza următoarelor prevederi normative:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012;
- Legea energiei și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;
- Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 72/2013 cu modificările și completările ulterioare (numită, în continuare *Metodologie*);
- Decizia nr. 1713/2014 de aprobare a machetelor de monitorizare a activității operatorilor de distribuție concesionari și a ghidului de completare a acestora.

2. Motivele de fapt care au condus la emiterea ordinului

Valoarea investițiilor realizate de operatorii de distribuție concesionari și recunoscute de ANRE reprezintă un element important care intră în structura tarifelor de distribuție a energiei electrice aplicate de acești operatori.

Din acest motiv, considerăm necesară și oportună aprobarea prezentei proceduri, pentru:

- definirea unui cadru standardizat de desfășurare a activității atât pentru operatorii de distribuție cât și pentru ANRE în legătură cu includerea lucrărilor în programele de

investiții, aprobarea programelor și recunoașterea valorii investițiilor în tarifele de distribuție;

- reflectarea nivelului de exigență din partea ANRE în analiza și aprobarea acestor programe de investiții;
- majorarea nivelului de transparență din partea ANRE cu privire la recunoașterea în tarifele de distribuție a valorii investițiilor realizate de operatorii de distribuție concesionari.

3. Cauzele care au condus la emiterea actului administrativ

Menționăm că în prezent nu există un act normativ care să reglementeze aspectele cuprinse în prezenta procedură, aspecte care în fapt detaliază principiile prevăzute în *Metodologie*.

Procedura cumulează criteriile care trebuie avute în vedere pentru:

- elaborarea planurilor de investiții de către operatorii de distribuție a energiei electrice concesionari;
- aprobarea planurilor de investiții de către ANRE;
- recunoașterea de către ANRE în tarifele de distribuție a investițiilor realizate de operatorii de distribuție.

Considerăm necesară instituirea prin prezenta procedură a unor reguli, având ca scop:

- o corectă adecvare a programelor anuale de investiții propuse de către operatorii de distribuție concesionari, în raport cu prevederile legislației și ale cadrului de reglementare în vigoare;

- creșterea nivelului de monitorizare a investițiilor, cu privire la documentația de promovare și de realizare a acestora;

- stabilirea pentru fiecare lucrare de investiții a beneficiilor urmărite și determinarea/cuantificarea valorilor unor indicatori de performanță (reducerea SAIFI, SAIDI, CPT, OPEX, a timpului de restabilire a alimentării cu energie electrică etc.), care se vor monitoriza ex-ante și ex-post ceea ce va permite recunoașterea în tarife numai a investițiilor eficiente și, corelativ, respingerea unei investiții evaluate ex-post ca fiind inefficientă, în conformitate cu prevederile art. 60 al Metodologiei;

- orientarea cu preponderență a programelor de investiții către investiții în mijloace fixe aparținând rețelelor electrice de distribuție (RED).

4. Principalele prevederi incluse în procedură sunt următoarele:

- Programul de investiții aferente unei perioade de reglementare se fundamentează pe baza studiului de perspectivă a RED și include lucrările din programul specific de modernizare pentru instalații și din programul de dezvoltare optimă din punct de vedere economic a RED, care rezultă din acest studiu și care se corelează cu programul de reducere a CPT, planul privind respectarea indicatorilor de calitate a serviciului de distribuție a energiei electrice și cu programul de asigurare a mentenanței RED. Astfel, programul de investiții pentru o perioadă de reglementare conține investițiile necesare astfel încât rețeaua de distribuție să fie sigură, fiabilă și eficientă, în condițiile legii.
- Programul anual de investiții conține investiții cuprinse în programul de investiții pentru perioada de reglementare, care conduc la obținerea de beneficii cuantificate ex-ante cum ar fi: îmbunătățirea indicatorilor de continuitate și calitate tehnică a serviciului de distribuție, îmbunătățirea eficienței energetice a RED prin reducerea consumului propriu tehnologic, reducerea costurilor de operare și mentenanță, asigurarea capacității de racordare la RED a tuturor utilizatorilor, conform solicitărilor acestora.
- Programul anual de investiții transmis ANRE la data de 15 ianuarie trebuie să fie însoțit de un memoriu care să prezinte concret, valoric, efectele estimate a fi obținute de către operatorul de distribuție concesionar în urma realizării investițiilor cuprinse în program, respectiv parametrii de calitate a serviciului de distribuție care se îmbunătățesc și/sau cu cât se reduce consumul propriu tehnologic și/sau care este valoarea cu care se diminuează costurile de operare și mentenanță.
- În scopul orientării cu preponderență a programelor de investiții către investiții în mijloace fixe aparținând rețelelor electrice de distribuție (RED), astfel încât aceasta să fie sigură, fiabilă și eficientă în condițiile legii, propunem ca investițiile în mijloace fixe aparținând rețelelor electrice de distribuție să reprezinte minim 90 % din valoarea totală a programului anual de investiții.
- Propunem includerea în programele de investiții a unei cote între 5-10% din valoarea investițiilor în rețelele electrice, care să reprezinte lucrări de electrificare a localităților și de extindere a rețelelor de distribuție a energiei electrice. În această categorie se include și valoarea cotei din contravaloarea cheltuielilor cu finanțarea lucrărilor de electrificare a localităților și de extindere a rețelelor de distribuție a energiei electrice suportată de operatorul de distribuție în cazul coparticipării la finanțare împreună cu autoritățile

administrației publice, precum și valoarea cotei din contravaloarea cheltuielilor cu finanțarea lucrărilor de realizarea a rețelei electrice de interes public necesare pentru racordarea utilizatorilor individuali dintr-un ansamblu de blocuri de locuințe și/sau de locuințe individuale, restituită de către operatorul de distribuție dezvoltatorilor. Considerăm necesară această prevedere, pentru evitarea situațiilor în care OD refuză executarea extinderilor de rețea pe motivul lipsei finanțării, ca urmare a neincluserii prealabile în programul de investiții a acestui tip de lucrări de investiții. La modificarea programului de investiții de la data de 1 octombrie, se admite neîncadrarea între aceste limite numai cu informarea prealabilă a ANRE și prezentarea documentelor justificative.

- Din aceleași considerente prezentate la punctul anterior, aplicate la lucrările de întărire a rețelelor, propunem includerea în programele de investiții a unei cote între 5-10% din valoarea investițiilor în rețelele electrice, care să reprezinte lucrări de întărire a rețelelor de distribuție a energiei electrice necesare pentru crearea condițiilor tehnice necesare racordării noilor utilizatori sau modificării caracteristicilor utilizatorilor existenți. În această categorie se include și valoarea aferentă lucrărilor de modificare a instalației de racordare deținută de OD, în situația aprobării unui spor de putere mai mic sau egal cu 50 % din puterea aprobată pentru un loc de consum. La modificarea programului de investiții de la data de 1 octombrie, se admite neîncadrarea între aceste limite numai cu informarea prealabilă a ANRE și prezentarea documentelor justificative.
- Având în vedere durata de viață reglementată a grupurilor de măsurare, de 15 ani, propunem ca numărul grupurilor de măsurare înlocuite în decursul unui an să nu poată să depășească 7 % din numărul grupurilor de măsurare existente la locurile de consum din zona de licență la sfârșitul anului anterior celui pentru care se întocmește programul de investiții. Numărul grupurilor de măsurare înlocuite în cadrul lucrărilor de investiții pentru implementarea sistemelor de măsurare inteligentă nu sunt luate în considerare la aplicarea acestei limitări.
- În corelare cu propunerea ca 90% din valoarea programului de investiții să fie orientat către MF care aparțin rețelelor de distribuție, valoarea investițiilor în dotări (echipamente de lucru, utilaje independente, echipamente pentru asigurarea securității muncii, calculatoare, software, echipamente hardware, autovehicule etc., care nu reprezintă mijloace fixe aparținând RED) nu poate să depășească 10 % din valoarea totală a programului anual de investiții, aprobată de ANRE la începutul perioadei de reglementare pentru anul respectiv.
- Având în vedere durata de viață reglementată a autovehiculelor și a autospeciialelor este de 8-10 ani, propunem ca numărul autovehiculelor inclusiv autoutilitare și autospeciiale

achiziționate în decursul unui an nu poate să depășească 10 % din numărul celor aflate în folosință la sfârșitul anului anterior celui pentru care se întocmește programul de investiții iar dotarea acestora nu va depăși un nivel standard rezonabil.

- Durata de realizare a investițiilor nu poate fi mai mare de 3 ani. Prin derogare, pot fi incluse în programul de investiții lucrări având un grad mare de complexitate a căror durată de realizare depășește 3 ani, numai cu informarea prealabilă a ANRE și transmiterea informațiilor justificative detaliate cu privire la aceste lucrări. Această propunere are în vedere necesitatea orientării activității investiționale către eficiență și a lansării lucrărilor de investiții în momentul în care ating un anumit grad de maturitate, care să facă posibilă realizarea acestora într-un termen cât mai scurt.
- Având în vedere termenele stabilite de OD în procedurile interne pentru planificarea și gestionarea investițiilor și pentru asigurarea unui nivel ridicat de maturitate în pregătirea lucrărilor de investiții la data de 01 ianuarie a anului de realizare a acestor investiții, propunem ca în programul anual de investiții transmis către ANRE la data de 15 ianuarie, pentru minim 90% dintre obiectivele privind lucrările în rețeaua electrică de distribuție, să fie întocmite și aprobate cel puțin temele de proiectare și studiile de fezabilitate.
- La data de 1 octombrie a fiecărui an operatorii de distribuție concesionari pot modifica componența programului de investiții pentru anul în curs, conform prevederilor Metodologiei, cu respectarea valorii totale aprobate anterior pentru anul respectiv, în limita a 10% din numărul de obiective din programul transmis la 15 ianuarie și aprobat de ANRE. Propunem această prevedere în scopul întăririi disciplinei OD în domeniul investițional și pentru asigurarea unui caracter de seriozitate, responsabilitate și veridicitate a programelor de investiții transmise la ANRE la data de 15 ianuarie, care să probeze necesitatea lucrărilor incluse în programul de investiții la începutul anului. Considerăm că modificarea programului de investiții în procent de 10% din numărul lucrărilor de investiții este rezonabil pentru a răspunde acestor exigențe.
- Lucrările de investiții din programul anual modificat la data de 1 octombrie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:
 - a) pentru investițiile în mijloace fixe aparținând RED trebuie să fie încheiate contractele de execuție;
 - b) pentru investițiile în dotări trebuie să fie încheiate contractele de achiziție.

În cazul acestei prevederi a fost avut în vedere faptul că obiectivele de investiții care se includ în planul anual la data de 01 octombrie a anului de realizare a acestora trebuie să se afle într-o etapă avansată de maturizare, care să permită realizarea lor în cursul aceluși an.

- Necorelarea programului de investiții pentru o perioadă de reglementare cu studiul de perspectivă privind dezvoltarea RED, precum și cu programul de reducere a CPT și planul privind îmbunătățirea indicatorilor de calitate a serviciului de distribuție a energiei electrice, îndreptățește ANRE să nu avizeze programul sau anumite investiții din cadrul acestuia.
- Nerespectarea criteriilor prevăzute în procedură referitoare la elaborarea, structura, fundamentarea și modificarea programului anual de investiții, precum și a prevederilor art. 43, art. 45, art. 46, art. 50, art. 52, art. 57 alin. (1), (2), (4), (6) și (7), art. 58, art. 59 alin. (1), art. 61¹ alin. (2) din *Metodologie* dă dreptul ANRE să nu aprobe programele anuale de investiții.
- În situația în care valoarea realizată a unei investiții aprobate anterior de ANRE depășește cu mai mult de 10 % valoarea aprobată a acesteia, ANRE recunoaște în BAR maxim 110% din valoarea investiției aprobate, pe baza documentelor justificative furnizate de operatorul de distribuție concesionar. Prevederea este în conformitate cu prevederile metodologiei.
- În cazul în care din rezultatele analizei ex-post a beneficiilor specifice obținute în urma realizării fiecărei investiții, determinate prin monitorizarea acestora, se constată că valoarea beneficiilor specifice obținute în urma realizării unei investiții este sub 80 % din valoarea estimată ex-ante a acestora, ANRE este îndreptățită să nu recunoască investiția respectivă. Această prevedere are în vedere faptul că valoarea investițiilor aferente unei perioade de reglementare este inclusă în tarifele de distribuție ex-ante și se impune ca în cazul în care în urma monitorizării ex-post se dovedește că o investiție nu este eficientă, aceasta să nu fie recunoscută în tarife. Considerăm rezonabil, pentru aprecierea pragului de eficiență acceptat, procentul de 80% din valoarea estimată a beneficiilor specifice.

Având în vedere faptul că în momentul elaborării procedurii ne aflăm în cursul unei perioade de reglementare, respectiv perioada 2014 – 2018 și unele prevederi din procedură pot fi aplicate numai de la începutul perioadei a patra de reglementare, propunem o aplicare progresivă a prevederilor prezentei proceduri, astfel:

- Pentru programele de investiții ale OD aferente anului 2016, prevederile prezentei proceduri se aplică începând cu etapa prevăzută la art. 57 alin. (4) din metodologie, corespunzătoare

solicitării de către OD a modificării programelor de investiții și transmiterii programelor de investiții realizate pentru primele 8 luni ale anului.

- Pentru programele de investiții aferente anilor 2017 și 2018, se aplică prevederile prezentei proceduri, mai puțin prevederile art. 4, ale art. 5 și ale art. 6.
- Începând cu anul de referință al perioadei a IV-a de reglementare, prevederile prezentei proceduri se aplică în integralitate.

4. Consultare publică

Proiectul procedurii în forma inițială a fost supus dezbaterii în Consiliul Consultativ al ANRE în ședința din data de 31 august 2015.

Proiectul procedurii a fost publicat pentru consultare publică pe site-ul ANRE în data de 24.08.2015, cu termen de transmitere a propunerilor și observațiilor data de 24.09.2015.

Prin scrisoarea ANRE nr. 61470/25.08.2015, operatorii de distribuție concesionari au fost informați în legătură cu consultarea publică inițiată de ANRE.

Au fost primite propuneri și observații la documentul de discuție din partea ACUE și a operatorilor de distribuție concesionari, acestea fiind incluse în *Sinteza observațiilor și propunerilor la documentul de discuție*.

Proiectul procedurii a fost supus dezbaterii în Consiliul Consultativ al ANRE în ședința din data de 02 martie 2016. Observațiile primite din partea membrilor Consiliului Consultativ au fost incluse în *Sinteza observațiilor și propunerilor la documentul de discuție*.

5. Impactul socioeconomic și efectele asupra mediului macroeconomic

Impactul asupra utilizatorilor

Apreciem că prin aplicarea procedurii se va realiza un grad mai mare de transparență privind costurile reglementate incluse în tariful de distribuție, contribuind astfel la un nivel sporit de protejare a clienților serviciului, prin:

- Promovarea investițiilor eficiente în rețelele de distribuție;
- Realizarea unui control mai riguros privind capitalizarea unor investiții care nu contribuie în mod real sau direct la creșterea eficienței rețelelor de distribuție;
- Creșterea calității serviciului de distribuție a energiei electrice;
- Eficientizarea costurilor de capital suportate de utilizatori prin intermediul tarifelor de distribuție a energiei electrice.

Impactul asupra operatorilor de distribuție

Aplicarea procedurii va avea un impact net pozitiv asupra activității investiționale a operatorilor de distribuție, deoarece aceasta:

- Stimulează operatorii să efectueze investiții care să contribuie în mod real la creșterea fiabilității și eficienței rețelelor de distribuție a energiei electrice;
- Realizează o clarificare a criteriilor de aprobare a investițiilor;
- Crește gradul de predictibilitate asupra procesului de aprobare a investițiilor,
- Reduce semnificativ riscul nerecunoașterii ex-post a investițiilor realizate.

În considerarea celor menționate, precum și a dispozițiilor art. 6 alin. (3) coroborate cu prevederile art. 30 alin. (1) litera c) și alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale art.54 și art.55 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009, vă supunem spre analiză și aprobare proiectul de Ordin pentru aprobarea ***Procedurii privind elaborarea și aprobarea programelor de investiții ale operatorilor economici concesionari ai serviciului de distribuție a energiei electrice.***